

va-nj more, ali pa naj perst v gerlo vtakne, de bo bljuvati začel in si urno urno želodec spraznil. Potem naj se mu da grenjke soli (Bittersalz) 2 ali 3 lote v vodi razstopljene, z belakam in pa laškim oljem zmešane. Če je človek omočičen, naj se mu na glavo pokladajo rute v merzli vodi pomočene.

Dr. Bl.

Letašnja letina na Koroškem.

V Teržaškem listu „Ljoid“ beremo dopis iz Celovca, ki nam popiše Celovski somenj sv. Uršule, zraven tega pa tudi letašnjo letino na Koroškem takole oznani: Kar štacunarsko blago vtiče, je sv. Uršule somenj čedalje slabši, zavoljo živinske in žitne kupčije pa je še vunder zlo obražtan. Žitni pridelk je bil letas na Koroškem sploh dober, vunder je cena poskočila; srednja cena vagana pšenice je bila 4 gold. 36—40 kr., režji 4 gold. 4—6 kr., ječmena 2 gold. 40—46 kr., ovsa 1 gold. 24—28 kr. v srebrni. — Cena konj in goved je srednja ostala; vôle so okoli 17 gold. cent prodajali, koštrune pa le po 3 krajc. in pol funt.

Vsi poljski pridelki so se poredama na Koroškem letas dobro obnēsli; še krompir ni toliko gnijl, kakor v družih deželah. Kar je gnijlobe bilo, je bila večidel le na zlo pognojenih njivah; na taci je pa tudi tisti krompir gnijl, ki je bil iz semena izrejen. — Nar bolj ste se turšica in ajda obnesle; na neki grajšini (Mageregg) *) blizo Celovca je ajda osem in dvajseter no zerno dala. — Grof Dietrichstein je perdelal v svojim nogradi na Hollenburški grajšini več ko 5 štartinov práv pohvaljeniga vina. — 27. dan Kozoperska je imela Koroška kmetijska družba svoj veliki letni zbor; pri ti priliki je bila tudi razstava sadja napravljena. Koroška dežela ima veliko žlahtniga sadja in povsod se po kmetih vidi vertov z obilnimi, večidel žlahtnimi drevesi zasajenih. Kmetijski družbi gré čast in hvala, de se za razširjanje koristne sadjoreje močno poganja, in z veseljem vidimo, de njeni udje križama po deželi žlahtne cepiče darijo, domačo sadjorejo čedalje bolj povzdigniti. Nar bolj pa slovi sadjoreja v Taranski dolini, ktera je velikimu vertu enaka, polna lepiga in koristniga sadja, in kjer toliko dobriga jabelčniga mošta napravijo, de je kaj. — Od jesenskih povodinj ni Koroška dežela letas skorej nič škode terpela.

Izgled, posnemanja vreden.

Na Krajskim polji, med Cirčičami in Oklim je med bolj redko hosto veliko — pravijo na tavžente — hrastovih drevesc zasajenih, tako lepó in še semtertje z kolmi podpertih, kakor se per sadnih drevesih ravna. V teh straneh sploh za hosto in les skerbé; kedaj so cele boršte sejali, zdaj tudi mlado drevje sadé, de bi pred kaj dosegli. — Ali bi ne bilo spodobno, od vsaciga, kteri drevo poseka, tirjati, namesti njega dva — tudi desét in več — po potrebi zasaditi.

P. H.

Semenj v Šoštanji in perdelki tega kraja.

Poslednji semenj v Šoštanji o sv. Mihelu je veliko ljudi vkupej zbral in kupci ga večidel hvalijo. Živine

*) Práv ljubo bi nam bilo, ako bi nam hotel kak verli koroški Slovenec slovenske imena koroških krajev naznanje dati, kakor jih je gosp. Freyer za krajnsko deželo označil, za ktero delo smo mu mi gotovo nar bolj hvaležni, kér nam je tolikanjkrat potreba slovenskih imén vediti. Taka se nam tudi godi s Štajarskimi kraji. Práv práv zlo bi nam tedej vstregel, kdor bi nam blagovolil tak imeník sestaviti in ga nam za vsakdanjo rabo poslati. Če tedaj dosihmal namesti slovenskih imén dostikrat nemške rabimo — nam nihče ne more za zlo vzeti, kér nismo. — vsigavedni.

Vredništvo.

so dosti nagnali, sosebno lepih žrebét; to pride odtod, kér milostljivo deželno vladarstvo nam vsako léto zale žrebce v brejatev v našo dolino pošilja. Kadar bomo tudi z lepimi biki preskerbljeni, se bomo gotovo tudi z lepo govédino hvalili. Nar viši cena par volov je bila 167 gold. Kerčmarjem je poleg staríne tudi novo sladko vino pivce zlo vabilo, in neki mož je clo kravo zapil. Med tem namreč, ko se v kerčmi z poličkam raduje, se pertépe prešern kradun in odpeljá kravo, ki je več zvedeti ni.

Kér so se od več krajev ljudje na semnji snidili, sim popraševal, kako so se kaj letašnji poljski pridelki v unajnih krajih obnēsli? Okolj in okolj, kjer niso toča in ihe razsajale, so s pridelki, razun korúna, zadovoljni; kraja pa ni zvedeti, kjer bi ne bilo clo nič korúnove gnijlobe. Kdor ga je zgóda kopati dal, se mu je večidel v kleti spridil, nekterim pa že na njivi se popolnoma skvasil, sosebno takim, ki so ga v publici ali pa v močni ilovki vsajeniga imeli. Nek kmetovavec je korún še le na letašno režíše posadil. Lepo se zelení, visoko zel požene, pa prej, ko se sad zaléze, zel osuhni in v celi njivi ni korúna ne korúnčka najti.

Večidel rastljin ljubi predno léto pognojeno zemljiše, tako tudi korún; vunder ni upati, de bi po ti poti, če v negnojeno zemljo korún sadimo, ga čisto gnijlobe obvarvali. Imel sim ga to leto tudi na dveh negnojenih njivicah, kjer je lanjsko leto bela repa bila; ena ima ilovnato, druga pa pešeno zemljo. Na prvi ga nisim toliko pridelal, kolikor posadil, kér se je, sosebno debeliši, pred kopo že skvasil; na drugi pa ga je bilo obilniši, malo nagnjitiga. Od take skušnje pričuje tudi kmetočavec, ki je imel na požari vsajen korún.

Upanje imamo, de ta nadloga nas je le to leto obiskala, kér se je gnijloba tudi drugih grudastih korenin, mesnatih perdelkov, sadja, zelja i. t. d. poprijela; in de v prihodnje se zopet korún uterdil bo. Tudi prikazni pretečenih let naše upanje podpirajo. Menili smo, de nas kebri, gosence in mravlini pregnali bodo; mnoge zanke so jim bile pripravljene; pa čes se spremeni, in merčesi zginejo, kakor bi jih slana bila pobrila. Lanjsko léto so po muhah popraševali; letas jih je že sv. Urban, ménim, na vse kraje dosti nagnal.

Čes pride in stvar perrine,
Čes odide in stvar odrine.

Musy.

Vithalmov leseni tlak v Ljubljani.

Vithalmov leseni tlak (flašter) na Dunajski cesti v Ljubljani, ki ga je v leti 1844 za poskušnjo naredil, se tako dobro obnaša, de je — po oznanili Ljubljanskiga ilirskiga lista — mestna gosposka sklenila, večidel mesta s takim tlakam pokriti. Nar poprej bo gosp. Vithalm po raznih krajih mesta 3000 štirjakov (Quadratklaster) z imenovanim tlakam pokril in pred igrališam to delo začel. Vithalmov leseni tlak obstoji iz hrastovih okroglih količev, ki so z nekim posebnim strojem premočeni, de ne trohnijo in ne gnijó. Vsak hrast, ki ga kmetovavec za prodajo ali za domačo rabo poseka, ima veliko tanjših ali debelših vej, ki na več kosov prežagane, dajo brez vsiga obdelovanja za tlak pripravnih količev dovelj, ktere bo odsihmal Vithalm kupoval in tako kmetovavcam priložnost dal, vse take hrastove veje dobro prodati, ktere jim sicer niso veliko dobička vergle.

Še nekaj k posebnosti letašnjiga vremena.

Pervi dan Grudna je v Ljubljani in bojé tudi drugod prvi sneg padel. To sicer ni nič posebniga; de se je pa drugi dan potem okoli polnoči hudo bliskalo in gromelo in v Tomačovem poleg Ljubljane v neki